

PBLQ

Training in (morele) oordeelsvorming

voor een sterke
publieke sector

PROGRAMMA

- Kennismaking
- Dilemmaberaad /
stappenplan I
- Casusbespreking I
- Dilemmaberaad /
stappenplan II
- Casusbespreking II

KENNISMAKING

- **Waar ben je mee bezig en wat houd je daarbij bezig?**
- **Welke kernwaarden bepalen de manier waarop je werkt?**

FILOSOFIE

- **een onderzoek van je eigen opvattingen**
- **een analyse van argumentatie en motivatie**
- **een training in (morele) oordeelsvorming**
- **een manier om binnen een gespreksgemeenschap lastige kwesties met elkaar te bespreken**

GEREEDSCHAP / DILEMMABERAAD

STAPPENPLAN

0 inventarisatie / keuze van casussen

**1 is er sprake van een (moreel) dilemma?
formuleer het probleem**

**2 wie zijn de betrokkenen (met belangen)?
wie is de probleemeigenaar / wie beslist?**

3 nadere informatie?

voorlopige beslissing

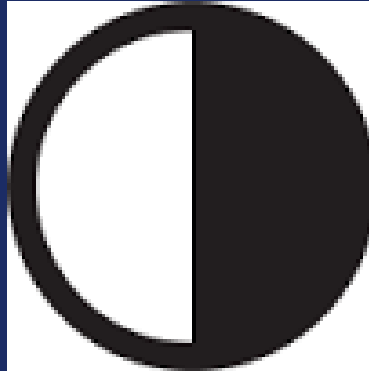
4 pro / contra argumentatie

5 gebruik 'vuistregels' en kernwaarden

6 beslissing / bepaal 'midden'

7 gevoel?

STAP 1: FORMULERING DILEMMA

Pro **Contra**
Ja **Nee**

Kan
Mag ik,
Moet

hoewel
terwijl ?
als

'Ja'
en:
'Nee'

STAPPENPLAN

0 inventarisatie / keuze van casussen

**1 is er sprake van een (moreel) dilemma?
formuleer het probleem**

**2 wie zijn de betrokkenen (met belangen)?
wie is de probleemeigenaar / wie beslist?**

3 nadere informatie?

voorlopige beslissing

4 pro / contra argumentatie

5 gebruik 'vuistregels' en kernwaarden

6 beslissing / bepaal 'midden'

7 gevoel?

STAP 2: BETROKKENEN/BELANGEN

BETROKKENEN	BELANGEN

STAPPENPLAN

0 inventarisatie / keuze van casussen

**1 is er sprake van een (moreel) dilemma?
formuleer het probleem**

**2 wie zijn de betrokkenen (met belangen)?
wie is de probleemeigenaar / wie beslist?**

3 nadere informatie?

voorlopige beslissing

4 pro / contra argumentatie

5 gebruik 'vuistregels' en kernwaarden

6 beslissing / bepaal 'midden'

7 gevoel?

STAP 4: ARGUMENTATIE-'KAART'

Ja, ik ...

PRO

CONTRA

▪

STAPPENPLAN

0 inventarisatie / keuze van casussen

**1 is er sprake van een (moreel) dilemma?
formuleer het probleem**

**2 wie zijn de betrokkenen (met belangen)?
wie is de probleemeigenaar / wie beslist?**

3 nadere informatie?

voorlopige beslissing

4 pro / contra argumentatie

5 gebruik 'vuistregels' en kernwaarden

6 beslissing / bepaal 'midden'

7 gevoel?

STAP 5: GEBRUIK 'VUISTREGELS'

(1)

**Kun je je voorstellen dat
je maxime de wet zou zijn?**

(2)

**Bepaal welke beslissing
de minste schade oplevert**

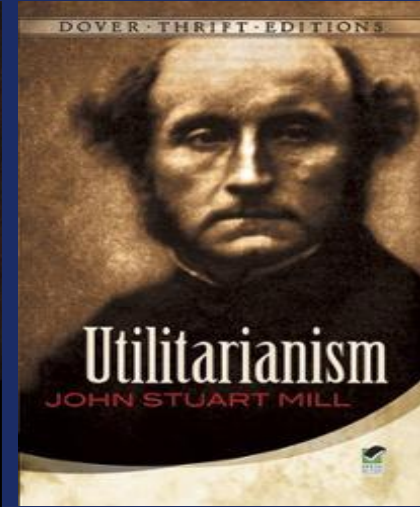
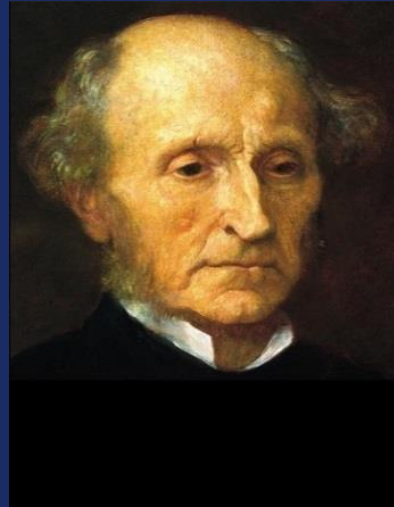
(3)

Deug je?

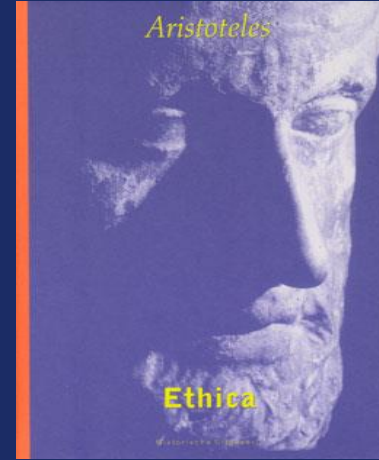

KANT *Fundering
voor de
metafysica
van de zeden*

**doe je wat je behoort te doen? kun je je
voorstellen dat wat je wilt doen (je
maxime) door iedereen gedaan wordt,
zou moeten worden (wet)?
vuistregel 1: stel je voor: 'maxime = wet'**

**wat zijn de gevolgen van je beslissing /
handelen voor alle betrokkenen? heb je
rekening gehouden met het schade-
beginsel?
vuistregel 2: stel vast welke beslissing
de minste schade oplevert**

deugt je oordeel / handelen? welke waarden, beweegredenen, motieven bepalen je beslissing? vuistregel 3: 'deug je'?

ROL VAN WAARDENORIËNTATIE

KERNWAARDEN

- **Zorgvuldig**
- **Geloofwaardig**
- **Verantwoordelijk**
- **Onafhankelijk**

MORELE OORDEELSVORMING

argumentatie

|

kernwaarden

|

'vuistregels'

|

1

2

3

arete

categorische
imperatief

*principle
of harm*

STAPPENPLAN

0 inventarisatie / keuze van casussen

**1 is er sprake van een (moreel) dilemma?
formuleer het probleem**

**2 wie zijn de betrokkenen (met belangen)?
wie is de probleemeigenaar / wie beslist?**

3 nadere informatie?

voorlopige beslissing

4 pro / contra argumentatie

5 gebruik 'vuistregels' en kernwaarden

6 beslissing / bepaal 'midden'

7 gevoel?

STAP 6: BEPAAL 'HET MIDDEN'

- **moreel beraad (b)lijkt erop gericht te zijn een keuze mogelijk te maken tussen 'Ja' of 'Nee'**
- **het is echter ook mogelijk 'het midden' tussen 'Ja' en 'Nee' vast te leggen**
- **probeer tussen twee uiterste handelings-opties 'het midden' (*to meson*) te bepalen**
- **'Ja, mits...' respectievelijk 'Nee, tenzij...'**
- **het zijn de condities / voorwaarden die het mogelijk maken 'Ja' respectievelijk 'Nee' te zeggen**

STAPPENPLAN

0 inventarisatie / keuze van casussen

**1 is er sprake van een (moreel) dilemma?
formuleer het probleem**

**2 wie zijn de betrokkenen (met belangen)?
wie is de probleemeigenaar / wie beslist?**

3 nadere informatie?

voorlopige beslissing

4 pro / contra argumentatie

5 gebruik 'vuistregels' en kernwaarden

6 beslissing / bepaal 'midden'

7 gevoel?